

VÚKOZ Průhonice

V ý z k u m n ý ú s t a v S I L V A T A R O U C Y
p r o k r a j i n u a o k r a s n é z a h r a d n i c t v í , v . v . i .

Květnové náměstí 391, Průhonice, PSČ 252 43
Česká republika

Povodí Vltavy, státní podnik
Mgr Jiří Vait
Holečkova 8
Praha 5
150 24

Váš dopis značky/ze dne

Obj. č.: 7/520/2016/SPD

č.:60187/520/2016/

11. 11. 2016

Naše značka

PS 6098/218/2016

Vyřizuje/linka

Ing. Veronika

Strnadová /236

Průhonice

12. 12. 2016

Věc: **PARK NA VÍRKU V ČERNOŠICÍCH**

PROJEKT NÁHRADNÍ VÝSADBY DŘEVINNÉ VEGETACE ZA POROST TOPOLŮ KANADSKÝCH

Park Na Víрку se nalézá na severovýchodním okraji Černošic u chatové osady v těsné blízkosti Berounky při jejím levém břehu v záplavovém území. Jeho plocha se rozkládá mezi Radotínskou ulicí na severu a tokem řeky na jihu, na západě sousedí s čistírnou odpadních vod obklopenou územím krytým ruderálními porosty. Po jižním okraji parku prochází cyklostezka vedoucí z Černošic do Radotína a odděluje plochu parku od řeky.

Výhledově je v záměru Města Černošice plochu parku občanům zpřístupnit, aby jej bylo možno využívat ke krátkodobé rekreaci. V listopadu 2016 byla vypracována studie Ing. arch. Janem Červeným, ve které je navržena síť mlatových cest a vybudování jezírka v centrální části parku. V letošním roce byla rovněž na tomto úseku Berounky navržena úprava navazujícího břehu a na ploše parku byly vyznačeny dvě přístupové cesty pro těžkou techniku.

Stejně jako v blízké aleji vedoucí podél cyklostezky dále k Radotínu, také v porostu parku Na Víрку je klíčovou dřevinou přestárlý topol kanadský (vysoké senescentní exempláře se špatně vyvinutými, mnohdy polámanými a vykloněnými korunami), který byl v poslední době, především ve jmenované aleji, příčinou mnoha závažných problémů. Topoly jsou v současnosti nebezpečné a mohly by ohrožovat občany pohybující se v parku v blízkosti vysoce frekventované cyklostezky.

Proto byl již v loňském roce vypracován dendrologický posudek zdravotního stavu a stability předmětných topolů Ing. Janem Hamerníkem, Ph.D. Bylo prokázáno, že některé topoly jsou v havarijním stavu (již byly odstraněny) a stav ostatních zbývajících topolů v parku je vážný. Bylo rozhodnuto také zde postupně problematické topoly odstranit a provést náhradní výsadbu.

V naší práci jsme navázali na výše jmenovaný posudek Ing. Jana Hamerníka, Ph.D a respektovali jsme jeho výsledky včetně číslování předmětných topolů. Jeho výsledky i naše závěry se shodují v tom, že všechny topoly kanadské v parku Na Víрку jsou ve velmi špatném stavu a situaci je třeba neprodleně řešit.

Vzhledem k chystanému zásahu bylo v měsících říjnu 2015 až květnu 2016 v parku Na Víрку rovněž provedeno Mapování výskytu netopýrů Ing. Dagmar Zieglerovou, protože lokalita je netopýry hojně osídlena.

Návrh postupného odstranění stávajících topolů kanadských v parku Na Víрку a projekt náhradní výsadby dřevinné vegetace byl vypracován na základě objednávky Povodí Vltavy, státní podnik.

OBSAH:	1. SITUACE
	2. NÁVRH KÁCENÍ, TABULKA
	3. NÁVRH NÁHRADNÍ VÝSADBY
	4. ZÁVĚR

1. SITUACE

Park Na Víрку při cyklostezce Černošice – Radotín se nachází v záplavovém území na levém břehu toku řeky Berounky v nadmořské výšce 180 m n.m., je situován v blízkosti chatové osady stejného jména. Park se rozkládá na sever od cyklostezky, na jižní straně je cyklostezka lemována různě širokým zatravněným pásem při břehu řeky Berounky se stávajícím velmi řídkým a nedostatečným břehovým porostem. Břeh je bez opevnění a na některých místech je patrná výrazná eroze. V letošním roce v červnu 2016 byla navržena úprava svahu koryta Berounky (ř.km 7,1 – 7,5) a v souvislosti s ní tři příjezdové cesty z Radotínské ulice, po nichž bude přijíždět těžká technika (přes území parku probíhají pouze dvě).

Porost dřevin v parku Na Víрку je rozvolněný, víceúrovňový, různého stáří i skladby, většinou spontánního charakteru, mnoho dřevin je pravděpodobně náletového původu. Celkem zde roste cca 150 stromů a stromovitých keřů. Nižší keřové patro je v parku nedostatečně vyvinuto. U parkoviště a při vjezdové komunikaci do chatové osady se nachází enkláva jehličnatých dřevin, v níž je vybudováno odpočívadlo využívané chataři (nebyla do projektu zahrnuta).

Nejmohutnější a nejvyšší a zjevně nejstarší dřeviny v parku, které tvoří základ porostu a v současné době představují na lokalitě největší riziko, jsou krátkověké rychle rostoucí topoly kanadské *Populus x canadensis* MOENCH. Byly zde vysazeny cca před 60 lety, jsou převážně stejného stáří, v současné době již na hranici životnosti. Ačkoliv ostatní porost má spíše rozvolněný spon, tyto velké topoly jsou na mnoha místech paradoxně vysazeny v nevhodném, velmi hustém sponu, který jim bránil v dokonalém vývoji. Probírky topolů a jejich údržba (průřez korun) byly v průběhu vývoje zanedbány. Následkem velké vzájemné konkurence se vyvinuli jedinci dosahující sice velkých výšek, ale s narušeným habitem, s vysoko nasazenými plochými a nedostatečně utvořenými korunami, které časem začaly trpět níže uvedenými problémy. Topol kanadský má křehké dřevo, proto se zde v poslední době vyskytly četné zlomy větví v korunách. Mnohé topoly také byly napadeny dřevokaznými houbami a trpí hnilobami (četné plodnice dřevokazných hub).

V parku se původně vyskytovalo 74 exemplářů topolů kanadských. Z důvodu havarijního stavu muselo být již do dnešního dne sedmáct topolů odstraněno a dva exempláře nebyly dohledány, tudíž v současné době je v parku celkem 56 stávajících jedinců topolů kanadských, které jsou označeny čísly od 132 do 204 (jedinci označení čísly 142 a 160 byly v zaměřeném plánu nalezeny dvakrát, proto byly označeny čísly A a B). Tyto topoly zde sice vytvářejí určitou zelenou kulisu a slouží netopýrům jako útočiště, ale jejich polámané koruny jsou nevhodné a především při své křehkosti jsou mimořádně nebezpečné.

Kromě přestárlých kanadských topolů, které jsou výrazně největších rozměrů, je na ploše parku přítomno větší množství dalších stávajících dřevin podstatně nižšího věku. Jedná se o dřeviny stanovištně původní (jilmy, javory, vrby, jasany, břízy, olše) i ovocné (jabloně, třešně, slivoně, ořešák). Mnoho dřevin je náletového původu (nepůvodní akáty, původní vrby a jasany). Tyto dřeviny nebyly geodeticky zaměřeny, ale byly do plánu pouze přibližně zakresleny. Ačkoliv se kromě některých jilmů, javorů či jasanů nejedná o dřeviny příliš hodnotné nebo nepůvodní (akáty) a mnohé dřeviny jsou mechanicky poškozeny, je počítáno v plné míře s jejich dočasným zachováním, a

v novém návrhu jsou respektovány. Probírka těchto dřevin případně v úvahu v průběhu následujících let.

Snaha zajistit bezpečnost v parku Na Vírku v blízkosti vysoce frekventované cyklostezky vyvolala potřebu radikálního řešení situace, postupného odstranění nebezpečných topolů. Vzhledem k chystanému zásahu bylo také provedeno Mapování výskytu netopýrů a bylo zde označeno 7 exemplářů topolů, které jsou osídleny netopýry, ty byly v terénu označeny a budou při kácení z větší části respektovány.

Při návrhu náhradní výsadby jsme respektovali záměr na vybudování jezírka a vedení mlato-vých cest navržené v nově vypracované studii a rovněž vedení dvou přístupových cest z Radotínské ulice, po nichž bude přijíždět těžká technika při provádění úpravy svahu koryta Berounky

2. NÁVRH KÁCENÍ

Návrh kácení byl zpracován podle požadavku AOPK ČR, aby bylo v první fázi kácení zachováno cca 20 – 25 % topolů, které by měly být odstraněny podle vývoje jejich stavu až v další etapě. Ke kácení bylo v této první fázi navrženo 45 topolů a k zachování 11 topolů. Zachováno bude 5 topolů osídlených netopýry (z celkem 7 jedinců). U prozatím zachovaných topolů včetně těch, kteří jsou osídleni netopýry, však musí být proveden radikální bezpečnostní ořez korun, aby nedocházelo k dalším zlomům a pádům větví.

Pro rychlou orientaci byla zpracována přehledná tabulka, v níž je uvedeno u každého jedince, zda bude vykácen nebo zachován, zda je osídlený netopýry a zda je navržen jeho bezpečnostní ořez. Dále je uvedeno parcelní číslo, na kterém se daný topol nachází a majitel této parcely.

Po vykácení bude třeba pařezy označit čísly topolů pro snadnější orientaci při pozdější náhradní výsadbě dřevin.

TABULKA

Vysvětlivky

K	topol navržený ke kácení
Z	zachovaný topol
N	topol osídlený netopýry
O	navržený bezpečnostní ořez koruny topolu
CHS	spoluvlastníci - Chaloupková H., Schytilová D.
FKŠW	spoluvlastníci - Fiala J., Kuchař K., Šestáková K., Wiedermann J.
MČ	Město Černošice
PVL	Povodí Vltavy, státní podnik

Číslo topolu	Obvod kmene (cm)	Kácení jedinci	Zachování jedinci	Jedinci osídlení netopýry	Návrh bezp. ořezu	Číslo parcely	Majitel
132	220	K				4271/1	PVL
133	220	K				4271/1	PVL
134	195	K				4271/1	PVL
135	204	K				4271/78	CHS
136	185	K				4271/78	CHS
137	132	K				4271/78	CHS
138	182	K				4271/78	CHS
139	195	K				4271/78	CHS
140	308	K				4271/78	CHS
141	305	K		N		4271/78	CHS
142 A	327	K				4271/78	CHS
142 B	290	K				4271/1	PVL
143	248	nedohledán				4271/1	PVL
144	226	odstraněn				4271/1	PVL
145	276	K				6211/26	PVL
146	204	K				6211/26	PVL
147	267	K				6211/26	PVL
148	226	K				6211/26	PVL
149	173		Z		O	4271/52	MČ
150	157		Z		O	4271/52	PVL
151	210		Z		O	4271/52	MČ
152	214		Z		O	4271/52	MČ
153	248	K				6211/26	PVL
154	273		Z		O	6211/26	PVL
155	308		Z		O	6211/26	PVL
156	308	odstraněn				4271/52	MČ
157	374	odstraněn				4271/52	MČ
158	148	odstraněn				6211/26	PVL
159	386	K				6211/26	PVL
160 A	273,368	K				6211/26	PVL
160 B	278	K				4271/1	PVL
161	377	K				4271/31	PVL
162	289	K				4271/31	PVL
163	204,173	odstraněn				4271/31	PVL
164	223	odstraněn				4271/45	FKŠW
165	207,201	odstraněn				4271/1	PVL
166	209		Z	N	O	4271/1	PVL
167	270	K				4271/1	FKŠW
168	223	K				4271/45	FKŠW
169	251		Z	N	O	4271/45	FKŠW
170	223	K				4271/45	MČ
171	267	K				4271/32	MČ
172	377	K				4271/32	MČ
173	273	odstraněn				4271/32	MČ
174	176	nedohledán					

Číslo topolu	Obvod kmene (cm)	Kácení jedinci	Zachování jedinci	Jedinci osídlení netopýry	Návrh bezp. ořezu	Číslo parcely	Majitel
175	302		Z	N	O	4271/49	FKŠW
176	280	K				4271/49	FKŠW
177	229	odstraněn				4271/49	FKŠW
178	336	K		N		4271/49	FKŠW
179	276	K				4271/49	FKŠW
180	289	K				4271/49	FKŠW
181	248	K				4271/49	FKŠW
182	248	K				4271/49	FKŠW
183	192	K				4271/49	FKŠW
184	258	K				4271/49	FKŠW
185	258	K				4271/49	FKŠW
186	273	odstraněn				4271/49	FKŠW
187	267	odstraněn				4271/49	FKŠW
188	210	odstraněn				4271/49	FKŠW
189	214	odstraněn				4271/49	FKŠW
190	339	odstraněn				4271/52	MČ
191	173	odstraněn				4271/23	MČ
192	289		Z	N	O	4271/52	MČ
193	214		Z	N	O	4271/52	MČ
194	201	K				4271/52	MČ
195	267	K				4271/52	MČ
196	107,107	K				4271/52	MČ
197	258	K				4271/52	MČ
198	236	K				4271/52	MČ
199	283,226	odstraněn				4271/1	PVL
200	251	odstraněn				4271/1	PVL
201	289	K				4271/52	MČ
202	223	K				4271/52	MČ
203	298	K				4271/52	MČ
204	207	K				4271/32	MČ

3. NÁVRH NÁHRADNÍ VÝSADBY

Náhradní výsadba za odstraněné topoly kanadské v parku Na Vírku je navržena tak, aby bylo eliminováno co možná nejvíce nepříznivých (výše uvedených) jevů, kterými stromy zde vysazené trpí a aby byla podpořena ekologicko-stabilizační a krajinářská funkce nově vzniklého porostu. Specifické prostředí v blízkosti řeky Berounky v těsné návaznosti na její levý břeh také přirozeně vyžaduje přizpůsobit se těmto podmínkám.

Odstraněné topoly budou nahrazeny rozvolněnou nepravidelnou výsadbou dřevin a keřových skupin. Ostatní stávající dřeviny budou zachovány. Nepůvodní topol kanadský bude nahrazen širším spektrem našich původních domácích, stanovištně přirozených druhů dřevin (topol černý, dub letní, jilm vaz, habr obecný, stěmcha hroznovitá, olše lepkavá), budou kombinovány dřeviny dlouhověké a krátkověké lišící se habitem i definitivní velikostí. Spon jednotlivých dřevin bude vždy

respektovat potřeby daného druhu, aby se mohly dobře vyvinout nejen koruny navržených stromů, ale i jejich kořenové systémy. Celkem je navrženo 36 ks stromovitých dřevin.

V projektu je počítáno rovněž s návrhem keřového patra (brslen evropský, vrba košíkářská, kalina obecná, svída krvavá), které je ve stávajícím porostu nedostatečné. Celkem je navrženo 60 ks keřovitých dřevin ve skupinách.

Nově vytvořený porost bude rozmanitý, přírodě blízký a poskytne útočiště většímu počtu druhů ptactva a dalších živočichů. Vzhledem k tomu, že se na této lokalitě vyskytuje bobr, je nutné snížit riziko poškození nově vysazených stromů. Kmeny musí být ochráněny kovovým plotovým pletivem vysokým 1,25 m, zapuštěným do země a odsazeným od kmínku.

Je třeba zdůraznit, že pečlivá kontrola zachovaných topolů i nově provedených výsadeb a jejich následná údržba je nezbytná.

Vysvětlivky k plánu stávajících dřevin a navržených výsadeb

Návrh náhradní výsadby dřevinné vegetace v parku Na Vírku je vypracován na plánu v měřítku 1 : 500. Stávající a navržené porosty jsou barevně odlišeny.

Kódy stávajících stromovitých dřevin

AK	trnovník akát	<i>Robinia pseudoacacia</i>
BR	bříza bělokorá	<i>Betula pendula</i>
KL	javor klen	<i>Acer pseudoplatanus</i>
JV	javor mléč	<i>Acer platanoides</i>
JVJ	javor jasanolistý	<i>Acer negundo</i>
BB	javor babyka	<i>Acer campestre</i>
LP	lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>
OR	orešák královský	<i>Juglans regia</i>
JB	jabloň	<i>Malus sp.</i>
TŘ	třešeň	<i>Prunus</i>
SL	slivoň	<i>Prunus sp.</i>
VR	vrba bílá	<i>Salix alba</i>
JS	jasan ztepilý	<i>Fraxinus excelsior</i>

Kódy navržených stromovitých dřevin

DB	dub letní	<i>Quercus robur</i>
JLV	jilm vaz	<i>Ulmus laevis</i>
OL	olše lepkavá	<i>Alnus glutinosa</i>
STR	střemcha hroznovitá	<i>Prunus padus</i>
TPC	topol černý	<i>Populus nigra</i>
HB	habr obecný	<i>Carpinus betulus</i>

Kódy navržených keřovitých dřevin

BRS/10*	brslen evropský	<i>Euonymus europaeus</i>
KAL	kalina obecná	<i>Viburnum opulus</i>
SVÍDA	svída krvavá	<i>Swida sanguinea</i>

VRKO vrba košíkářská *Salix viminalis*

*Počty kusů navrhovaných k výsadbě ve skupině jsou uvedeny za lomítkem.

Návrh dřevin s celkovými počty kusů

Stromy

TPC	topol černý	<i>Populus nigra</i>	6 ks
D	dub letní	<i>Quercus robur</i>	10 ks
HB	habr obecný	<i>Carpinus betulus</i>	7 ks
OL	olše lepkavá	<i>Alnus glutinosa</i>	1 ks
JLV	jilm vaz	<i>Ulmus laevis</i>	3 ks
STR	střemcha hroznovitá	<i>Prunus padus</i>	9 ks
Celkem stromů			36ks

Keře

BRS	brslen evropský	<i>Euonymus europaeus</i>	20 ks
KAL	kalina obecná	<i>Viburnum opulus</i>	20 ks
SVÍDA	svída krvavá	<i>Swida sanguinea</i>	10 ks
VRKO	vrba košíkářská	<i>Salix viminalis</i>	10 ks
Celkem keřů			60 ks

4. ZÁVĚR

Vypracovali jsme návrh postupného odstranění porostu topolů kanadských v parku Na Vírku v blízkosti cyklostezky Černošice – Radotín a projekt náhradní výsadby dřevinné vegetace.

Ze stávajících 56 topolů kanadských bylo navrženo k dočasnému zachování 11 jedinců a k vykácení 45 jedinců.

Návrh náhradní výsadby je řešen převážně formou nepravidelně utvořeného přírodě blízkého porostu utvořeného širším spektrem našich původních domácích, stanovištně přirozených druhů stromovitých a keřovitých dřevin.

Celkem bylo k výsadbě navrženo 36 ks stromovitých dřevin a 60 ks keřovitých dřevin ve skupinách.

Mgr. Karel Černý Ph.D.
vedoucí odboru biologických rizik